

آنها را بابت بداندند در این صورت مدافعی می-
خواهد ولی در صورتیکه بودجه بمجلس پیشنهاد
کنند که آنرا کم بدانند این کار مشکلی
نیست در کمیسیون که این بودجه های چهار
دیواری با اعتباری تصویب شد خودمان بودیم
و در کتب مجلس و آنجا بالای صفحه نوشته بیست
و سه میلیون و در ذیل صفحه این تقسیمات را که
ملاحظه فرمودید کردند و قدری هم پیش از
بیست و سه میلیون شد و تقریباً سه کروزیادتر شد
به قدری از بودجه این هفت وزارتخانه کم
کرده یعنی از بودجه وزارت خارجه کم کردند
و بعضی محلهای دیگر هم پیدا کردند و معین
نمودند که عایدات این بودجه این است و
مخارج آن این قدر که قدری زیادتر از
عایدات است و عجزاً در آن کمیون بطور
مقاطع یا تخمین یا اینکه همین را داریم و باید
بفکریم اینطور قطع کردند و امیدواری هم
دارند که شاید در شش ماه دوم آخر سال منافی
پیدا شده و بتوان جبران کرد اما اینکه بعضی
از آقایان راجع با اضافه بودجه معارف
مذاکراتی فرمودند تصور میکنم این مبلغ
اضافی را نمیشود بمعارف ولایات تخصیص
داد و عرض میکنم این اضافه وجود خارجی
ندارد یعنی یا حقوق معلمین است یا مخارج
قرنطین و حفظ الصحه های اطراف که سال
گذشته مستقیماً اداره گمرک یا مالیه آنرا
نبردخته و امسال برای اینکه بودجه هاسر
راست باشد جزء بودجه معارف نوشته اند و
اینها چیزهایی نیست که بتواند موقوف دارند
مثلاً قرنطینه جنوب یا حفظ الصحه های اطراف
را برهم زنند یا حقوق معلمین را ندهند این
مسئله چیز غریبی است که آقایان قسمتی که
حالا بخوانند معطل بگذارند برای بنیاد کردن
قسمتی که محل ندارد . آقایان حالا این
که محل دارد تصویب کنید برای اینکه مدارس
دائراست و همه منتظرند بنا بر این این را
نباید تعطیل کرد برای آن قسمتی که میل
داریم اضافه شود البته در صورتی که دولت و
مجلس با این قسمت همراه باشند باید در
کمیون بشینند و با حضور دکتر میلیس
ممکن است صدصد و پنجاه هزار تومان پیدا
کرد و به بودجه معارف افزود و این ترتیب
را باید موکول بجلسه و وقت و کمیون و
انجامش نه اینکه حالا این مذاکرات را
کرد و بودجه که آلا ن جماعتی از معلمین و
غیره منتظر تصویب آن هستند معطل کرد
این قسمتی که فعلاً هست خوب است تصویب
شود که تمویق نیفتد تا آن قسمتی که مضیق
علیه است بعد مرتب شود .

رئیس - رای میگیریم بقسمت دوازدهم
آقایانی که تصویب میفرمایند قیام فرمایند
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد قسمت سیزدهم
(بشرح ذیل قرائت)
۱۳ - وزارت جنگ : تصویبی کمیون
و پیشنهادی دولت نه میلیون و چهار صد
هزار تومان

رئیس - آقای شیخ الاسلام اصفهانی
(اجازه)

شیخ الاسلام - بنده خواستم سؤال
کنم ان چهار صد هزار تومانی که بر بودجه
وزارت جنگ اضافه شد از چه بابت است سال
گذشته نه میلیون بود و صورت جمع آنرا هم
بمجلس آوردند و به کمیون رفت دیگر ندیدیم
و آقای نصرت الدوله هم توضیح دادند که
این چهار صد هزار تومان راجع بامنیه نیست
بنده میخواستم به بینم از چه بابت و برای چه
اضافه شده است

مخبر - این مبلغ برای خرید اسلحه
است و چنانکه ملاحظه میفرمائید در مواد
بعد معین شده است که در ظرف شش ماه
اول سال باید پرداخته شود و اما راجع به
بودجه جزو وزارت جنگ که آقای شیخ الاسلام
فرمودند صورت جزء بودجه وزارت جنگ
پارسال بکمیون بودجه آمد و دیگر دیده
نشده عرض میکنم چون آن صورت کاملاً
مطابق با بودجه مصوبه اعتباری در صورتیکه
بودجه های دیگر اختلافاتی داشت و در تمام
سال وقت کمیون بودجه صرف زد و خورد
و کشمکش در آن قسمتهای دیگر شد و
کمیون مخارج ندانست که آن بودجه را
بنظر آقایان برساند برای اینکه از آن حد
تجاوز کرده نشود از آن طرف آن بودجه
که نوشته شده بود خیلی مفصل بود و
عجله در طبع آن نکردند ولی امسال
وقتی که صورت مفصل بودجه
وزارت جنگ بکمیون آمد سعی میکنیم که
زودتر طبع شود تا آقایان هم ملاحظه کرده
و آقای شیخ الاسلام هم نگران نباشند

رئیس - آقای نصرت الدوله . این
پیشنهاد شخصی است یا از طرف کمیون
نصرت الدوله - شخصی است
رئیس - این پیشنهاد در ضمن ماده
دوم باید نوشته شود

مخبر - اجازه میفرمائید توضیح بدهم
رئیس - قرائت میشود تا معلوم شود
جزء چه ماده است
(پیشنهاد آقای نصرت الدوله بمضمون
ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم که قسمت سیزدهم
ماده اول تجزیه و ماده واحده ذیل تصویب شود
ماده واحده - مبلغ نه میلیون و چهار صد
هزار تومان برای مخارج هذا السنه تنگوزئیل
وزارت جنگ تصویب میشود .
وزارت مالیه مجاز است که در ششماه
اول هر ماهی هشتصد و شانزده هزار و شصت
و شصت و شش تومان بوزارت جنگ پرداخته
و در شش ماه ثانی هر ماهی هفتصد و
پنجاه هزار تومان به وزارت خانه مزبور
بپردازد . (فیروز)
رئیس - در این باب مخالفی نیست ؟
مدرس - ترتیب قانونی آن این است
که دولت باید پیشنهاد کند .
وزیر خارجه - اساس مسئله همان
است که خود دولت پیشنهاد کرده در باب
ماده واحده هم دولت مخالفی ندارد
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)
حائری زاده - بنده هر چه فکرمی
کنم اثر خارجی اینکه باید این قسمت ماده
واحد بشود نمیدانم زیرا تا شور کلی این

گذشته است و محتمل است این لایحه تمام شود
و از آن طرف خوب هم نیست بودجه وزارت
جنگ را معطل کنیم زیرا لازم است که بودجه
اش زودتر از مجلس بگذرد و زودتر پرداخته
شود برای اینکه اگر یک روز و دو روز هم در
پرداخت آن تأخیری شود برای وزارت خانه
تفاوت میکند باین جهت بنظر بنده این بود
یک ماده واحده امشب تصویب شده که تکلیف
وزارت جنگ را معین کند خوب است
مجلس همان ماده اول را تصویب نماید و بعد
ترتیب پرداخت آنرا که در ماده دوم نوشته
شده آنرا هم بنده باین ماده واحده ضمیمه
کرده ام تا تصویب شود و در حقیقت مقصود
بنده این بود که در ضمن این ماده تکلیف
وزارت جنگ معلوم شود برای اینکه اگر بودجه آن
بماند اسباب زحمت برای آن اداره میشود
رئیس - این پیشنهاد اشاره نمیکند
باید پیشنهاد بفرمائید آن قسمتی که راجع به
وزارت جنگ است از این لایحه خارج و یک
ماده مستقل نوشته شود

نصرت الدوله - بنده همین را در نظر داشتم
رئیس - باین لایحه تا ماده نهم آن
تصویب نشود نمیتوان رای داد پس پیشنهاد
بفرمائید که ماده مستقلی شده از این لایحه
انتزاع شود
نصرت الدوله - به همین ملاحظه بود
که ماده واحده پیشنهاد کردم حالا میخواهید
تغییر میدهم
رئیس - پس این قسمت را بگذاریم برای
بعد از تنفس
(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل
و پس از ده دقیقه مجدداً تشکیل گردید)
پیشنهاد آقای نصرت الدوله بمضمون
ذیل قرائت شد :
بنده پیشنهاد میکنم که قسمت سیزدهم
ماده اول از لایحه بودجه اعتباری خارج و
بطور مستقل ماده واحده ذیل تصویب شود .
ماده واحده - مبلغ نه میلیون و چهار صد
هزار تومان برای مخارج هذا السنه تنگوزئیل
وزارت جنگ تصویب میشود .
وزارت مالیه مجاز است که در ششماه
اول هر ماهی هشتصد و شانزده هزار و شصت
و شصت و شش تومان بوزارت جنگ پرداخته
و در شش ماه ثانی هر ماهی هفتصد و
پنجاه هزار تومان به وزارت خانه مزبور
بپردازد . (فیروز)
رئیس - در این باب مخالفی نیست ؟
مدرس - ترتیب قانونی آن این است
که دولت باید پیشنهاد کند .
وزیر خارجه - اساس مسئله همان
است که خود دولت پیشنهاد کرده در باب
ماده واحده هم دولت مخالفی ندارد
رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)
حائری زاده - بنده هر چه فکرمی
کنم اثر خارجی اینکه باید این قسمت ماده
واحد بشود نمیدانم زیرا تا شور کلی این

لایحه تمام نشود و مجلس باورقه سفید و کبود
رای ندهد نمی شود این وجوه را پرداخت .
بنابراین این پیشنهاد باحالت حاضره این
لایحه چه فرق میکند غیر از اینکه مدتی هم در
این ماده صحبت میکنم .
رئیس - حالا هم که آقایان رای می
دهند باید باورقه رای بدهند فعلاً باید دید
که آقایان انتزاع این ماده را از این لایحه
تصویب میکنند یا خیر . بعد در خود لایحه
رای گرفته میشود آقایان بنگاه این پیشنهاد را
قابل توجه میدانند قیام فرمایند .
(اکثر قیام نمودند)
رئیس - قابل توجه شد . در خود ماده
کسی مخالفی ندارد ؟
(گفته شد خیر)
رئیس - رای میگیریم باورقه : آقایانی
که تصویب میکنند باورقه : آقایانی
خواهند داد .
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده
بطریق ذیل نتیجه حاصل شد)
ورقه سفید علامت قبول ۵۶ امتناع ۱۴
رئیس - عده حضار ۷۰ نفر با کثرت
پنجاه و شش رای تصویب گردید . قسمت
چهاردهم .
(جمعی گفتند جلسه ختم شود)
رئیس - آقایان میل دارند جلسه
ختم شود .
(جمعی گفتند بلی)
رئیس - جلسه آینه فردا شب .
دستور بقیه شور در بودجه مملکتی و بودجه
مجلس و بودجه وزارت خارجه از بابت سنه
ایت ثیل و راپرت کمیون بودجه راجع به
سواران بختیاری .
مجلس هفت ساعت از شب گذشته
ختم شد .
رئیس مجلس - مؤتمن الملك
جلسه ۲۶۴
صورت مشروح مجلس
لیله پنجشنبه ششم ثور
۱۳۰۳ تنگوزئیل برابر نهم
نهم رمضان المبارک ۱۳۴۱
مجلس سه ساعت و نیم از شب گذشته
براست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید
(صورت مجلس لیله چهارشنبه .
نوراً آقای امیر ناصر قرائت نمودند)
رئیس - صورت مجلس مخالفی
دارد یا نه؟ آقای شیخ الاسلام اصفهانی
(اجازه)
شیخ الاسلام - بنده تذکر دادم که
در آخرین قسمت های جنوبی ایران تشکیلات
وزارت داخله لازم است و از اینکه بودجه
امسال وزارت داخله کمتر از سال گذشته
است بنده حدس میزنم باز رعایت آنجاها
نشده است ولی در صورت مجلس نوشته اند
بنده ازوم تشکیلات را در نقاط جنوب تذکر
داده ولی نکته سنجیدن بودجه هذا السنه را
باسال گذشته اشاره نکرده اند تا با شور در

کلیات هم مناسب داشته باشد .
رئیس - آقای آصف الممالک (اجازه)
آصف الممالک - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرض دارم .
رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)
حاج میرزا مرتضی - بنده قبل از دستور عرض دارم .
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده هم مینظور **رئیس - آقای آقا میرزا علی** (اجازه)
آقا میرزا علی کازرونی - بنده راجع بصورت جلسه عرض ندارم بعد از تصویب صورت میخواستم عرض کنم اگر مجلس مقدس تصویب بفرمایند چون راپرت کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات راجع به نماینده بحرین تقدیم شده و خیلی مختصر است قبل از دستور معینه مطرح شود .
رئیس - عرض کردم در صورت مجلس مخالفی هست یا نه ؟
(گفته شد خیر)
رئیس - (خطاب به آقای شیخ الاسلام اصفهانی) آقا اظهارات جنابعالی را هم اینجا بطور اجمال نوشته اند و مفصلتر نمی شود نوشت . آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)
حاج میرزا مرتضی - عرض بنده راجع بسؤال است که مدتی قبل از وزیر مالیه نموده ام اگر اجازه می فرمائید سؤال کنم .
رئیس - بفرمائید .
حاج میرزا مرتضی - سؤال بنده راجع بعملیات خلاف قانون آقای حاج فطن الملک بیشکازن مالیه کرمانست و الان يك فقره از کارهایی که ایشان نسبت به مستخدمین اداره مالیه کرمان کرده اند بعرض آقایان میرسانم و مابقی اعمال ایشان را هم سایر آقایان بعرض خواهند رسانید اگرچه قدری اوقات آقایان را تضییع کنم ولی عیب ندارد اطلاع پیدا نمایند که مأمورین چطور در کرمان و نقاط دور دست اسباب تصدیق و زحمت اهالی میشوند در ۲۴ جدی تخفافی لیل آقای حاج فطن الملک وارد کرمان شدند و در ۲۴ جدی میرزا لطفعلی خان رئیس حومه کرمان که مدت های متادری چه قبل از تشکیل مالیه در کرمان در دفتر مالیه سابق کرمان و چه پس از تشکیل مالیه در اداره مالیه کرمان بسمت ریاست حومه منصوب بوده اند و تصدیقهای از غالب بیشکازن و امنای مالیه که بکرمان آمده اند (که حاضر است) مشتعل برصحت عمل و امانت و درستی ایشان در دست دارند که الان بعرض آقایان میرسانم منجمه

تصدیقی است که آقا میرزا حبیب الله خان علی آبادی بایشان داده اند مینویسند :
 باندریق نظر در معاملات مالیاتی سنواتی شعبه حومه کرمان خدمات جناب آقای میرزا لطفعلی خان رئیس شعبه حومه زید اقباله بخوبی معلوم میشود که از سنه پارس لیل تا هرا اندازه امکان پذیر بوده بر عایدات دولت افزوده اند و در سنوات قبل باین نظر که از برای بیشکازن بوده یا بعلت عدم تقید و اهتمام جمع حومه را نخواستند در انتظام آن مساعی نموده اند در اواخر سنه ماضیه لیلان لیل که بنده مأمور خدمت مالیه کرمان شدم جمع سال بسال عموماً و جمع هذالسنه بیون ترا خاصه گرفته با دارم محاسبات داد بود همین اوراق جمع کاملاً خدمات آقای میرزا لطفعلی خان و خدمتگذاری و مراتب کفایت و لیاقت ایشان را اثبات میکنند امیدوارم انشاء الله تعالی نقطه نظر حق گذاری در باره معزای الیه موجب زید اعتبارات و ترقیات شود .
 حبیب الله علی آبادی
 باز راپورتی است که میرزا حبیب الله خان بخزانهداری نوشته است مینویسد :
 خزانه داری کل ایران
 آقای میرزا لطفعلی خان رئیس شعبه حومه مرکزی کرمان که چندین سال در دفتر مالیه کرمان مشغول خدمت بوده و از بدو تأسیس اداره مالیه ریاست شعبه حومه بر فرار شده تا بحال بلا انفصال بهمین سمت مشغول خدمت است و حقیقتاً با يك امانت و دستکاری در حفظ و تکثیر عوائد دولت و انجام وظائف اداری اقدام نموده که مقابل هر قسم تمجید است در این موقع هم که صورت جمع و خرج چندین ساله حوزه ابوالجمعی مشارالیه را رسیدگی نمودم معلوم و مشخص شد که اولاً معادل ۱۲ هزار تومان از بیشه ها از میان رفته و بعضی تفاوت بیشه اضافه عایدات از سنه او ثلیل ببعده داشته که جزو عمل مالیات شده و هر ساله اداره مالیه عاید داشته است و ثانیاً صورت جمع این چندین ساله ابوالجمعی خود را فوق العاده مرتب داشته و حقیقتاً اداری است لهذا برای استظهار و امیدواری مشارالیه و استحقاقاً پیشهاد مینمایم که حکم او را باین سمت صادر فرمایند که مستظهِراً بامر خدمتگذاری مشغول بوده و سایر امنای مالیه هم از این حسن جزا اعمال مشارالیه را تعقیب نمایند (حبیب الله علی آبادی)
 یکی دیگر راپورتی است که رفیع الوزاره مفتش کل مالیه ایالتی بایشان مینویسد
 جناب اجل آقای میرزا لطفعلی خان رئیس حومه
 از شرحی که در تحت نمره ۷۸۲ راجع منقصت امور دائره حومه و صحت اعمال خود استعلام نموده بودید استحضار حاصل گردید با نظریه حقگزاری کفایت و با اهتمامی که با در حفظ و تکثیر عایدات دولت

مشهود داشته اید حسن جریان امور اداره حومه را ثابت و مراتب دستکاری و لیاقت شمارا در جمع آوری عوائد دولت تصدیق مینمایم و با تدقیقاتی که شخصاً در اموردایره حومه بعین آردام و تفتیشاتی که مفصلاً نموده ام نقصی در اموردائره ندیده و نمیتوانم برخلاف وظیفه تصدیق بر عدم صحت اعمال شما بنمایم و بطوریکه استطلاع نموده اید در این مدت که مقام تفتیش کل بمن تفویض شده باز حمت و خدمتانی که شما ابراز داشته اید معلومات و نظریات من در موضوع دائره حومه امیدبخش و صحت اعمال شما و حسن جریان آن دائره را تصدیق مینمایم و انشاء الله خدمات و زحمات شما منظور منزل رؤسای محلی و مرکزی و اولیاء امور بوده و نتیجه آن بشما عاید خواهد شد مفتش کل ایالتی رفیع الوزاره با تصدیق است که معاون مالیه کرمان نوشته است و آنهم بسته بتصدیق آقای علی آبادی است يك تصدیق دیگری است که مهندس الممالک رئیس مالیه کرمان باین ترتیب مینویسد
 مقام منبع وزارت جلیله مالیه دامت شوکت
 مرقومه نمره ۱۰۰۳۰ راجع به ۲۰ تومان مدد معاش آقای آقا میرزا لطفعلی خان رئیس حومه زیارت شد البته تصدیق خواهند فرمود که استظهار و امیدواری مستخدمین صدیق خدمت گزار همواره بمرحمت و توجهات کامله وزارت جلیله متبوعه بوده و هست و بیشکازن مالیه هم ناچار بدون استحقاق بیش نهادی در مورد اجزاء نخواهد نمود و اگر کلیه پیشههادات را رد فرمایند باعث یاس مستخدمین خدمتگذار خواهد شد از جمله آقای میرزا لطفعلی خان رئیس حومه که سابقه خدمتش بر وزارت جلیله پوشیده نیست شخصی است کافی و بالیاقت و از بدو تأسیس اداره مالیه مشغول خدمت و با کمال راستی و صداقت و وظائف خود را عهده دار بوده و چنانکه بواسطه جدیت ایشان در پیش رفت و وظائف مرجوعه و جمع آوری عوائد دولت طوری محسوس معاندین بنده واقع شد که اخیراً میخواستند او را قبیل برسانند و در حقیقت در خدمتگزاری دولت بساجان خود بازی میکنند و به هیچ وجه ملاحظه در کار او نیست در اینصورت مستدعی است که برای امیدواری مشارالیه و تشویق مستخدمین خدمتگذار بیست تومان مدد معاش که ۷۴۸ برای ایشان پیشهاد شده تصویب امر بصدر حکم فرمایند دو قطعه عکس مشارالیه هم که در موقع جراحی برداشته لغاً تقدیم داشت که از نظر مبارک بگذرد امضاء مهندس الممالک اینها تصدیق هائی است راجع بصحت عمل میرزا لطفعلی خان که از بیشکازن مالیه در دست دارند و آقای فطن الملک يك روز پس از ورودشان بکرمان بدون اینکه بحساب این شخص رسیدگی نموده

یا تحقیقات و محاکمه نمائید ایشان را من فصل میکنند و صندوق و دفاتر ایشان را بدون اینکه ایشان حاضر باشند ضبط میکنند و پس از هفت هشت روز و با میگردند که ۶۲۱ تومان بدهی شماست و باید بدهیهایشان جواب میدهند که بنده بدهی ندارم و از روی چه مأخذ باید بدهم اگر حساب مرا تفریح کردید حاضر آنچه که مطابق با دفتر باشد بدهم و الا بدون حساب حق مطالبه دیناری از من ندارید پس از هفت روز دیگر بایشان مینویسد باید یک هزار و شصت تومان بدهی خود را باید بدهید با مینویسد من بدهی ندارم و یکددام حساب و بچه دلیل باید بدهم از طرف مالیه بیست و پنج نفر سوار میگذارند در منزل میرزا لطفعلی خان و ایشان را میبرند و توقیف میکنند و يك هزار و شصت تومان پول میگیرند آنچه از اسباب و اثاثیه هم که در نظر مأمورین خوش آمد کرده برده اند و در مدت توقیفشان هم آنچه تلگراف و شکایت که از فطن الملک کرده اند بکلی توقیف کرده اند و نرسیده اند دلیلش هم این تصدیقی است که از رئیس تلگرافخانه کرمان در دست دارد از رئیس تلگرافخانه کرمان سؤال میکنند خدمت جناب مستطاب اجل آقای آقا میرزا احمد خان رئیس تلگراف خانه زیده اجلاله مستدعی است مرقوم فرمائید آقای فطن الملک بیشکازن مالیه کرمان بنده را حیس کردند و تلگرافاتی که بهر کز کردم گرفته اند
رئیس - آقا اینها لازم نیست قرائت بفرمائید
حاج میرزا مرتضی - مختصر است تصدیقی است که رئیس تلگرافخانه کرمان راجع به توقیف مراسلات و شکایت ایشان داده ....
رئیس - همینقدر که فرمودید تصدیق دارد کافی است
حاج میرزا مرتضی - بسیار خوب مخصوصاً من از وزیر مالیه تلگرافی بعنوان حاج فطن الملک گرفتم که شما حق ندارید این شخص را توقیف کنید و چرا این شخص را حبس نموده اید معذالک باین هم قناعت نکرده اند و هفت ماه است این شخص را معطل نموده اند و پس از تلگرافاتی که مخابره شد و انری بخشید وزارت مالیه از اینجا تلگراف میکنند که شالطفعلی خان را بفرستید بمرکز و دو سه شان را هم بفرستید تا در اینجا معاکه شود با وجود این مدتی ایشان را معطل میکنند و کمیسیون در همانجا تشکیل میکنند و اشخاص را آن کمیسیون دعوت میکنند که شاید غالب آنها يك نظریات سوئی در حق میرزا لطفعلی خان داشته اند خود او را هم در آن کمیسیون حاضر نکرده اند کسی هم از طرف لطفعلی خان آنجا نبوده است خلاصه لطفعلی خان فراموش کرده می آید بپهران و الا آن مدت هفت ماه است اداره فطن الملک يك روز پس از ورودشان بکرمان مالیه شکایت میکنند و کسی بداد او نمی رسد دروغه خواستند کمیسیون تشکیل

بدهند بنده و آقای رفعت الدوله را دعوت کردند ولی از طرف وزارت مالیه کسی حاضر نشد و بهیچ وجه بحساب این شخص رسیدگی نمیکند و هشت ماه این شخص در موقع زمستان سرگردان در طهران مانده و معلوم نیست که مخارج این شخص و خانواده اش که در کرمان هستند کی باید بدهد و چرا باید يك هزار و شصت تومان از این شخص پول گرفته شود بنده خواستم بهیمن این عملیاتی را که آقای حاج فطن الملک کرده اند آقای وزیر مالیه مسبوق هستند و اخیراً و اگر مسبوقند چه اقدامی می کنند و آیا باین ترتیب پس از اینکه با هزاران زحمت و خون ریزی مشروطیت گرفته شد چرا باید این قبیل کارها اتفاق بیفتد این همه زحمات برای این بود که این قبیل کارها اتفاق بیفتد البته در زمان استبداد بدون جهت می گرفتند و میکشند ولی حالا نباید يك نفر مأمور مالیه این قبیل کارها را مرتکب شود خیلی قبیح است که از يك مأموری در کرمان حبس بودند هیچکس پیدا نشد ولی از وقتی که بطهران آمده اند حاج فطن الملک مأمور با طرف فرستاد و از مردم نوشته میگیرد که ما طلب کار هستیم معلوم است مالیات بنده از رئیس مالیه یا مأمور مالیه می ترسد و هر چه از اینجا مینویسند موقوف بدارد ابدأ اعتنا نمیکند و کار خودش را میکند خواستم از وزیر مالیه سؤال کنم که چه اقدامی کرده اند و چه نظریه در این خصوص دارند استدعا میکنم هر چه زودتر تکلیف این شخص را معین نمایند و اگر چنانچه بدهی دارد مطابق قانون بحساب او رسیدگی نمایند و اگر بدهی ندارد از آقای حاج فطن الملک سؤال نمایند که چرا مأموریکه بیست سال با کمال امانت برای ملت خدمت کرده از کار من فصل کرده اند
وزیر مالیه - بنده قبلاً عرض می کنم که آقای حاج فطن الملک یکی از امنای مالیه خوب این مملکت است ....
حاج میرزا مرتضی - از عملیاتش معلوم است
وزیر مالیه عملیات بدهی هم ندارد راجع بمرزای لطف علی خان هم همانطور که اظهار شد در محل بقایای داشته اند و عساکشان بی ترتیب بوده است بنا بر این ایشان را از کارشان من فصل کردند بعد خواستند باقی او را مأخوذ بدارند در مقام اعتراض برآمده و پسر کز تظلم کردند
 از طرف وزارت مالیه امر شد که در آنجا تشکیل کمیسیونی بدهند و رسیدگی کنند کمیسیونی در آنجا تشکیل شود و رسیدگی کردند و در نتیجه رسیدگی ایشان محکوم شدند بادی مبلغی که باقی داشته وقتی که خواستند باقی او را دریافت نمایند مجدداً بر مرکز تظلم میکنند بعد از طرف وزارت مالیه احضار شدند که در مرکز رسیدگی شود و این جا هم کمیسیونی تشکیل دادند

و عجتاً مشغول رسیدگی هستند ولی از قرائتی که معلوم میشود تا اندازه که فعلاً رسیدگی شده ایشان باقی دارو محکوم هستند .
حاج میرزا مرتضی - می فرمائید در نتیجه رسیدگی بحساب میرزا لطفعلی خان او را محکوم کرده اند در صورتیکه تاریخ ورود حاج فطن الملک بکرمان معلوم است در ۲۳ جدی تخفافی لیل وارد کرمان شده و در ۲۴ برج جدی میرزا لطفعلی خان را من فصل نموده اند و در عرض يك شب نیدانم چطور بحساب این شخص رسیدگی شده و چطور در يك شب معلوم کردند که ایشان باقی کار هستند در صورتی که خود حاج فطن الملک در موقع توقیف لطفعلی خان اعلان کرده بودند که کسی از میرزا لطفعلی خان طلبی دارد قبولات خود را بیاورد و بگیرد تا مدتی که ایشان در کرمان حبس بودند هیچکس پیدا نشد ولی از وقتی که بطهران آمده اند حاج فطن الملک مأمور با طرف فرستاد و از مردم نوشته میگیرد که ما طلب کار هستیم معلوم است مالیات بنده از رئیس مالیه یا مأمور مالیه می ترسد و هر چه از اینجا مینویسند موقوف بدارد ابدأ اعتنا نمیکند و کار خودش را میکند خواستم از وزیر مالیه سؤال کنم که چه اقدامی کرده اند و چه نظریه در این خصوص دارند استدعا میکنم هر چه زودتر تکلیف این شخص را معین نمایند و اگر چنانچه بدهی دارد مطابق قانون بحساب او رسیدگی نمایند و اگر بدهی ندارد از آقای حاج فطن الملک سؤال نمایند که چرا مأموریکه بیست سال با کمال امانت برای ملت خدمت کرده از کار من فصل کرده اند
وزیر مالیه - چنانچه عرض کردم مشغول رسیدگی هستند و اگر حاج فطن الملک خلاف قانونی را مرتکب شده است البته مواخذه خواهد شد
رئیس بودجه ملکیتی از چه چهاردهم ماده اول مطرح است
(بشرح ذیل خوانده شد)
(دیوان دولتی -) ۶۳۰۰۷۲
رئیس - آقای میرزا بانس (اجازه)
میرزا بانس - در ماده شش لایحه نوشته شده است که اعتبار مصوبه در ماده اولی شامل کلیه مخارج دولتی اهم از نقد و جنس میباشد بنده این جا نگرانی ندارم که دیون دولتی يك مبلغی اضافه بر این ۶۳۰۰۷۲ تومان پرداخته شود ولی حالا که این موضوع مطرح است از مخیر محترم کمیسیون یا وزارت مالیه خواهش میکنم چند کلمه توضیح بدهند که دیون مختلفه دولتی چقدر است و مقدار وجه استهلاك آن در سال چقدر میشود و این دیوان تا کی تمام میشود اگر چه در بودجه تفصیلی تمام این مسائل نوشته میشود ولی

حالا تقریباً فهمیده شود خیلی خوب است و تقریباً اسباب خوشحالی میشود
معاون وزارت مالیه - مبلغی که بعنوان دیون دولتی اینجام منظور شده است عبارتست از استهلاك اصل و فرع و يك فقره از دیونی است که دولت باید بلیره تبدیل کرده و بدهد
 در هر ماهی ۱۱۰۵۴ لیره می بردارد از بابت استهلاك اصل و فرع و وقتی باقیمت متوسط لیره در سال حساب کنیم همین قدر میشود که وزارت مالیه بر آورد کرده است و برای يك سال نوشته اما اینکه فرمودید این دیون از چه بابت و مقدار استهلاك اصل و فرع آن چقدر است البته هر وقت لازم داشته باشید تشریف می آورید وزارت مالیه یا بکمیسیون و صورتش را ملاحظه بفرمائید
رئیس آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - عرضی ندارم فقط توضیحی میخواستم که آقای میرزا محمد علی خان جواب دادند .
رئیس آقای مستشار السلطنه (اجازه)
مستشار السلطنه - پس از توضیحات آقای معاون عرض ندارم (جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)
رئیس - رای میگیریم بقسمت ۱۴ بمبلغ ۴۳۰۰۷۲ تومان آقایانیکه تصویب میکنند قیام نمایند
(جمع کثیری قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد قسمت یازدهم (اعانه ارومیه -) ۱۰۰۰۰۰ (تومان)
رئیس - در سابق باین قسمت رأی داده شده است
آقا سید یعقوب - بنده يك سؤال دارم .
رئیس - بفرمائید
آقا سید یعقوب - بنده ناچارم در این مسئله يك توضیحاتی بخواهم چون کمیسیون عرایض مبتلا باین امر است و اهالی ارومیه عریضه بکمیسیون داده اند که بعرض مجلس برسد ولی کمیسیون همانطور که نظامنامه معین کرده است عمل میکند و چون این مسئله مطرح است سؤال میکنم آیا این اعانه متعلق بسال قبل است یا مال امسال است ؟ و اگر که مال امسال است همین قدر است یا بیشتر از این است ؟ چون کمیسیونی که سابقاً در دربار تشکیل شده خواستم آقای معاون یا مخیر کمیسیون در این موضوع يك توضیحی بدهند تا کمیسیون عرایض بتواند جواب اهالی ارومیه را بدهد .

مخبر - اعانه که در این بودجه نوشته شده برای امسال است و ارتباطی با صد هزار تومان سال قبل ندارد ولی موضوعش یکی است و هر دو برای اعانه و اعانه اعمار آن حدود است که نسبت باینکه آید دولت در نظر دارد که علاوه بر این مبلغ بدهد یا نه ؟ بنده نمیتوانم جواب بگویم ولی تصور میکنم این مطلب مورد سؤال هم نباشد چون اگر هم چون نظریه باشد البته بمجلس پیشنهاد خواهد شد
(جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است - عده دیگر کافی نیست)
رئیس - رای میگیریم آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام نمایند .
(اکثر قیام نمودند)
رئیس - معلوم میشود کافی است دو فقره پیشنهاد از طرف آقای تدین و حاج سید المحققین رسیده قرائت میشود .
(بشرح ذیل خوانده شد)
 ۱ - مقام محترم ریاست پیشنهاد میکنم که ساوجبلاغ هم جزء ارومیه محسوب شود تدین
 ۲) پیشنهاد مینمایم فقره ۱۵ بترتیب ذیل نوشته شود
 ۱۵ - اعانه برای تعمیر املاک مغروبه ارومیه و سلماس و انزاب و سلدوز و قسمتی از قراء خوی .
حاج سید المحققین
مخبر - در موضوع علاوه کردن ساوجبلاغ بنده مخالفتی ندارم و کمیسیون هم نظر مفایری ندارد ولی نسبت بقسمت دیگر کمان میکنم اگر این اعانه را عطف نائیم بر اعانه که سابق اعطا شده بهتر باشد زیرا آنجا مفصل تر و مشروح تر نوشته شده و تمام شرایط در آنجا ذکر شده و نظر دولت و کمیسیون هم این بود که این صد هزار تومان هم با مقررات و شرایط اعانه سابق مصرف شود و بهتر این است نوشته شود اعانه ارومیه و سلدوز و انزاب و خوی و ساوجبلاغ مطابق شرایط مقرر مصوبه از اعانه سابق تا هم مقصود آقای تدین وهم مقصود آقای حاج سید المحققین را تأمین نماید .
حاج سید المحققین - بنده هم مقصود این بود که اعانه مطلق نیست و برای تعمیر املاک مغروبه هم است در اعانه سابق هم همین طور رأی داده شد و با توضیح آقای مخیر هم موافق هستم ولی باید بنویسند قسمتی از قراء خوی چون در آن لایحه هم اینطور نوشته شده بود
رئیس - آقای فیوضات هم قانع شدند ؟
فیوضات - بلی توضیحات آقای مخیر بنده را هم قانع کرد و مقصود بنده هم علاوه کردن ساوجبلاغ بود که مخیر قبول کردند .
رئیس - دیگر ایرادی نیست

(گفته شد خیر)
 (قره ۱۵ مجدداً قرائت شد
) اعانه ارومیه و خوی و سلماس و سلمدوز
 و ساوجبلاغ مطابق شرایطی که در اعانه سابق
 تصویب شده صد هزار تومان)
رئیس - رأی میگیریم به قسمت یازده
 به ترتیبی که قرائت شد آقایانیکه تصویب
 میکنند قیام فرمایند
 (اغلب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد قسمت شانزدهم
 آقای امیر ناصر بشرح ذیل قرائت
 نمودند .

قسمت شانزدهم
 مخارج غیر مترقبه مملکتی
 پیشنهادی دولت سیصد هزار تومان
 ۳۰۰۰۰۰
 تصویبی که سیصد هزار تومان
 ۳۰۰۰۰۰
رئیس - آقای ارباب کیخسرو
 (اجازه)
ارباب کیخسرو - بنده خواستم
 سؤال کنم این مخارج غیر مترقبه آوردنش
 اینجا چه صورت دارد؟ آیا این اعتبار بسکی
 داده میشود؟ و صورت خرجش را کی باید
 بدهد چون بیک وزارت خسانه اختصاص
 ندارد آیا ذخیره خواهد بود خوبست آقای
 مخبر توضیحاتی بدهند این مخارج غیر مترقبه
 مملکتی که در قسمت شانزدهم نوشته شده
 برای چیست و بکی اعتبار داده میشود
مخبر - این مخارج غیر مترقبه مملکتی
 که در قسمت شانزدهم نوشته شده مقصود
 اعتباری است که بهیئت دولت داده میشود
 برای مخارج ضروری و فوری که پیش میآید
 و در بودجه پارسل هم پیش بینی شده است
 برای اینکه هیئت دولت احتیاج نداشته
 باشد که لایحه متممه برای تصویب پیشنهاد
 نماید و بموجب تصویب نام هیئت دولت بتواند
 مصارفی بنماید لذا بعنوان مخارج غیر مترقبه
 نوشته شده و خاطر آقایان مستحضراست که
 در بودجه اعتباری پارسل هم همین طور
 بود .

رئیس - آقای آقا میرزا علی کازرونی
 (اجازه)
آقای میرزا علی کازرونی - معنی
 مخارج غیر مترقبه با آن بیاناتی که آقای
 مخبر فرمودند چندان موافقت باهم ندارد (مخارج
 غیر مترقبه یک چیزهایی است که ممکن است غیر
 معدود باشد و هیچ نشود پیش بینی کرد که از چه
 مقوله است و اندازه اش چه قدر است مخارج
 ضروری چنانچه فرمودند مثل یک مخارجی
 است که نظارش در سال گذشته بود و
 صورتش را هم دادند در واقع یک مخارجی
 است که لزوم پیدا میکند اگر دولت خواسته
 باشد از مجلس استیذان کند و مجلس تصویب
 کند و قش میگذرد و فوت میشود یا اینکه

یک مخارج کمی است و لازم نیست تصویب
 برای آن مخارج جزئی یک صورتی بنویسد
 و بمجلس تقدیم کند ولی اینجا مینویسد
 (مخارج غیر مترقبه مملکتی) مخارج غیر
 مترقبه مملکتی یک وقت است که در مملکت
 لزوم پیدا میکند که یک مخارج فوق العاده
 کرده باشد و این غیر از آن است که حضرت
 عالی توضیح دادید و عقیده بنده این است
 بجای (مخارج غیر مترقبه) (مخارج ضروری)
 بنویسد .

مخبر - پیشنهاد بفرمائید
رئیس - آقای سهام السلطان
 (اجازه)
سهام السلطان - عرضی ندارم
رئیس - آقای متمدن السلطنه
 (اجازه)
متمدن السلطنه - بنده مذاکرات در
 این قسمت رازاید میدانم
رئیس - مذاکرات کافی است
جمعی از نمایندگان - کافی است
رئیس - رأی میگیریم به قسمت
 شانزدهم بمبلغ سیصد هزار تومان کسانی
 که تصویب میکنند قیام فرمایند
 (غالب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - جزء هفدهم
 مخارج معوقه
 (آقای امیر ناصر بشرح ذیل قرائت
 نمودند)

۱۷ مخارج معوقه - دیوست و سی و پنج
 هزار تومان ۲۳۵۰۰۰
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
 (اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده خواستم از
 آقای مخبر یا آقای معاون وزارت مالیه
 هر کدام مستحضر هستند راجع بمخارج
 معوقه سؤال کنم آیا میشود صورت تفصیلی
 در این باب داده شود چون از هر وزارت
 خانه در این باب شکایت میرسد مثلا از عدلیه
 اشخاصی شکایت میکنند در صورتیکه
 لایحه اش بمجلس آمد و قبول نشد مگر
 چیز های دیگر که قبول نشد بنده میدانم
 بعضی لایحه را بدون تفصیل در تحت یک
 کلماتی پیشنهاد مینماید و فوراً در مجلس
 رأی داده میشود چه صورت دارد؟ من جمله
 یکی مسئله عدلیه است که لایحه اش در
 مجلس آمد و تصویب نشد متأسفانه بنده هم
 نتوانستم بمجلس سیصد بودجه بروم و این
 جزئیات را مستحضر شوم اینجا نوشته اند
 (مخارج معوقه) این مخارج معوقه یک چیز
 هایی است اگر صورت جزء آن بیاید گمان
 نمی کنم اکثریت مجلس او را قبول کند و
 این قسمت را در تحت یک عبارت مجملی
 نوشته اند و چون ما هم نظر داریم بودجه
 مملکتی بگذرد و زودتر کارها درست شود
 فوری رأی میدهم خوب است توضیح بدهند
 که مخارج معوقه کدام است یک قسمت
 راجع بمأمورین وزارت خارجه است در

در صورتیکه در کمیسیون بودجه بقدری
 صحت شد که بمأمورین وزارت خارجه تا
 تکلیف آن قانونی که پارسل از مجلس
 گذشته است معلوم نشود نباید حقوق داده
 شود همین طور مسائل دیگر حالا راجع
 باین مخارج معوقه باید توضیح و تفصیل
 داده شود که آقایان مستحضر شوند بهداز
 مجلس بگذرد

معاون وزارت مالیه - مخارج
 معوقه عبارت است از مخارج جاریه سال
 گذشته ایت ذیل که یک مقداری از آن
 پرداخته نشده و آن هم یک مسائل مختلفه
 نیست بلکه تقریباً مسائل متحدالشکلی است
 و اغلب عبارتست از حقوق اعضاء ادارات
 وزارتخانه ها چه در مرکز و چه در ولایات
 شاید بعضی مطالباتی باشد که اشخاص از
 سنوات قبل از دولت دارند که پس از
 رسیدگی و اثبات صحت ممکن است
 جزء مطالبات معوقه مردم از دولت
 شود ولیکن آنچرا که دولت در تحت این
 عنوان در نظر گرفته حقوق معوقه اعضاء
 ادارات و وزارتات خانهاست و بعضی مخارج
 دیگر که از حقوق خارج است چون در سال
 گذشته نتوانستند برسانند باین حال مانده
 است و بعد از آن که مدیران آمریکائی
 آمدند خواستند ترتیب پرداخت حقوق
 معوقه اجزاء و اعضاء دایره دولتی و مخارج
 مملکت را در تحت قاعده و انتظام گذارند
 باشند این طور بنظر آوردند که از اول
 برج جدی بحد حقوق دایره مملکت را مرتباً
 بپردازند و اقل آن راه رجه باشد بگذارند
 تا بعد تدریجاً پرداخته شود و آن مخارج به
 مبلغ دیوست و سی و پنج هزار تومان بر آورده
 شده است .

رئیس - مذاکرات کافی
 است .
 (گفته شد کافی است)
رئیس رأی میگیریم به قسمت هفدهم
 آقایانیکه قسمت هفدهم را تصویب میکنند
 قیام فرمایند .
 (اکثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس تصویب شد
 جزء هیجدهم .
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 ۱۸ وظایف و شهریه . یک میلیون و
 بیست و چهار هزار تومان ۱۰۲۴۰۰۰
رئیس آقای آقا میرزا علی
 (اجازه)
آقا میرزا علی کازرونی در سال
 قبل راجع بوظایف و شهریه گفتند باها
 گفتیم و فریادها را زدیم آن چه دلیل بود
 اظهار داشتیم چیزیکه بیشتر سبب شد ما را
 قانع کرد این بودیم گفتند که یک ساله
 است و میگذرد گفتیم این یک سال هم مثل
 سایر سالها ولی حالا باید آقایان بگفتند
 ساجت و پردباری کنند نگذارند که در
 این چند روزی که از این دوره باقی مانده

یک بار دیگری بر دوش این مملکت تحمیل
 کرده باشیم و این مسؤلیت را برای خود باقی
 بگذاریم بنده می خواهم برائت ذمه خود را
 بر همه مردم مدلل کنم و این بولی که ملت
 میدهد باید تشخیص بدهیم برای چه میدهد
 بدیهی است برای حفظ استقلال مملکت برای
 حفظ نفور مملکت
 بجهت حفظ حیثیات عمومی میدهند
 و اگر بنا باشد وظایف و شهریه بدهیم بنده
 بطور قاطع عرض میکنم که این پول از
 اشخاص گرفته میشود که بدرجات مستحق
 تر و اولی تر از این اشخاص هستند شرعاً و
 عرفاً اخلاقاً قانوناً - زواران نیست که از یک
 مشت مردم بدیعت بیچاره کوه گدرس و
 یا برهنه بگیرند و بیک عده مردم باسم
 وظایف و شهریه بدهند و بالاخره تادیه این
 وظایف و شهریه ها باعث میشود که کم کم
 حسن تنبلی و بداخلاقی را در مردم ایجاد می
 کند و این بسیار بد است ما باید بگفتند
 دقت کنیم و ببینیم می توانیم یک قانونی پیدا
 کنیم که آن قانون بما اجازه بدهد که
 این طور پول بگیریم و خرج کنیم اگر یک
 هم چو قانونی پیدا کردیم بنده هم موافقت
 میکنیم .

مکرر عرض کردم ما باید یکدگر کی
 یک دلیلی را برای اتکاء رأی خودمان قرار
 بدهیم ما وکیل هستیم که از یک طرف جلو
 گیری کنیم مالیاتی که از ملت گرفته میشود
 در غیر محل خودش مصرف نشود و برای حفظ
 حدود و نفور و استقلال مملکت مصرف شود
 و بنده گمان میکنم که در حدود و کالنی خود
 حق نداشته باشیم رأی بدهم که یک پولی به
 مفت بسکی بدهیم من هر چه فکر میکنم می
 بینم وکل من بمن اجازه نداده و من زیاد
 بر قدرت خود نمیتوانم رأی بدهم و اگر
 آقایان بفرمایند ما قدرت داریم بنده عرض
 میکنم رأی عمومی را از ملت میخواهیم و
 سؤال میکنم که آیا اجازه میدهند که این
 پولیکه از آن ها گرفته می شود بصرف
 این قبیل مخارج برسد خوب است امتحان
 کنید ببینید چه میشود بنا به بالاخره بنده عقیده
 ام این است چنانچه مکرر هم عرض کرده
 ام که ما بایستی یک مدرک و یک قاعده کلی
 برای تصویب این شهریه و مستمری در دست
 بگیریم یعنی ببینیم مقصود از این شهریه و
 مستمری این است که بآب استحقاق و اشخاص
 و خدمت گذار داده شود اگر این طور
 است یک اصل کلی در نظر بگیریم و به
 آداب استحقاق و اشخاص خدمت گزار
 مملکت بدهیم بگردیم ببینم چه اشخاص
 بوده اند و چه نوع خدمت کرده اند شهریه
 مستمری هر قدر تصویب میکنند بدهیم به
 اشخاص که خدمت کرده اند اما درهم
 و برهم بنده نمی فهمم فقط فقط مدرک این
 است که یک چیزهاییکه از استبداد باثارت
 بر گشته و حال آن که بنده هم شاید از
 زمان استبداد بنام آن اشخاص که در
 حکومت استبدادی شرکت می کردند

نچون میگردم برای اینکه در زمان استبداد یکدگر
 می بودند که بطور اشتراک امور مملکت را
 اداره میکردند یاره شهریه بعضی مستمری
 می گرفتند ولی امروز که حکومت حکومت
 ملی است تمام افراد ذمه دارند که مخارج
 مملکت را بدهند باین حال ما امروز نباید
 بعضی از چیزهایی را که در واقع مراسم
 استبداد بوده مجری داریم و اغلب از این
 صاحبان مستمری و شهریه در ایام فترت و
 و آن روزهای تاریک تر از شب از روی نظریات
 خصوصی و شخصی و زشت یا از بی که موافقت
 هائی با حکومت های آن اوقات داشتند
 بدون سابقه خدمت و استحقاق وجهی بعنوان
 شهریه یا مستمری برای خود ترتیب دادند
 همه ساله دریافت میدادند ولی ما چرا امروز
 باید تصویب کنیم .

در هر صورت بنده جداً و قویاً تقاضا
 میکنم این قسمت را از بودجه خارج کرده
 و یک قلم نه روی آن بکشند .
وزیر امور خارجه - بیانات
 نماینده محترم اساساً صحیح است و هیچ محل
 کلام نیست پول مفت بسکی نباید داد البته
 این قسمت را که همه آقایان تصدیق میکنند
 فقط چیزی را که بنده می خواستم عرض کنم
 این است که این قسمت را هم باید تصدیق کرد
 که این کار از روی اول بنیانش بد بوده است
 ولی امروز یک مرتبه نمیشود قلم معور روی
 این مسائل کشید .

(جمعی گفتند صحیح است)
 در جزئیات بنده عرض میکنم اگر می
 فرمائید باید وارد شد در جزئیات یعنی در افلام
 را غیر مستحق باید تشخیص داد .
 بنده آن را کاملاً تصدیق مینمایم و
 عرضی ندارم و هیئت دولت هم گمان میکنم
 موافق باشند ولی اگر بخواهید بفرمائید
 که این قسم خرج را هیئت دولت بگذرد
 پولیکه از آن ها گرفته می شود بصرف
 این قبیل مخارج برسد خوب است امتحان
 کنید ببینید چه میشود بنا به بالاخره بنده عقیده
 ام این است چنانچه مکرر هم عرض کرده
 ام که ما بایستی یک مدرک و یک قاعده کلی
 برای تصویب این شهریه و مستمری در دست
 بگیریم یعنی ببینیم مقصود از این شهریه و
 مستمری این است که بآب استحقاق و اشخاص
 و خدمت گذار داده شود اگر این طور
 است یک اصل کلی در نظر بگیریم و به
 آداب استحقاق و اشخاص خدمت گزار
 مملکت بدهیم بگردیم ببینم چه اشخاص
 بوده اند و چه نوع خدمت کرده اند شهریه
 مستمری هر قدر تصویب میکنند بدهیم به
 اشخاص که خدمت کرده اند اما درهم
 و برهم بنده نمی فهمم فقط فقط مدرک این
 است که یک چیزهاییکه از استبداد باثارت
 بر گشته و حال آن که بنده هم شاید از
 زمان استبداد بنام آن اشخاص که در
 حکومت استبدادی شرکت می کردند

پس اینجا در اساس بیانات آقای
 کازرونی بنده موافق هستم ولی در اینکه
 میفرمایند از بودجه خارج شود مخالفم و
 تقاضا میکنم آقایان موافقت فرموده و این
 قلم را بگذارند و اگر بخواهند در جزئیات
 هم وارد شوند مختارند ما هم موافقت غیر
 مستحق را کنار بگذارند و مستحق را بدهند
 و اگر حقیقتاً آقایان بخواهند این رویه را
 کم کم موقوف کنند البته یک مرتبه نمیشود
 چون به بعضی اشخاص واقفاً صدمه وارد می-
 آید که ممکن است اسباب هلاکشان شود
 و اتلاف نفوس جایز نیست ولی ما برای یک
 نفس نمیتوانیم یک ضرر مالی به همه وارد

بیاوریم ولی این رویه را اگر بخواهیم مجلس
 شورای ملی اختیار نماید که بتدریج این
 وظایف و شهریه منسوخ شود هیئت دولت هم
 موافق است که بتدریج این پولی که حالا
 ما میگیریم مفت است و مفت هم هست از بین
 برود ولی حالا نمیتوان گفت مفت است
 و اگر بتدریج از بین برود البته صحیح تر و
 عملی تر است .
 (جمعی گفتند مذاکرات کسانی
 است) .

رئیس - رأی میگیریم به قسمت
 هیجدهم بمبلغ یک میلیون و بیست و چهار هزار
 تومان آقایانی که تصویب میکنند قیام
 فرمایند .
 (اکثر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - قسمت
 نوزدهم .
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 تبلیغات اقتصادی - بیست و پنج هزار
 تومان ۲۵۰۰۰
رئیس - آقا سید یعقوب
 (اجازه)

آقا سید یعقوب - چون معنی تبلیغات
 اقتصادی را نفهمیدم خواستم از آقای مخبر
 یا آقای معاون وزارت مالیه سؤال کنم که
 معنی این کلمه چه چیز است خوب است شرح
 بدهند تا بنده بفهمم .
مخبر - تبلیغات اقتصادی گمان می
 کنم محتاج بتوضیح نباشد اگر بنا باشد
 به مجرد اظهار این جمله مطلب مکتشف
 نشود گمان نمیکنم هر قدر شرح داده شود
 باز هم بیشتر مجهول به نظر بیاید در هر حال
 این تبلیغات اقتصادی معلوم است منافعی
 از برای مملکت تا چه اندازه است و حقیقتاً
 این مبلغی که در بودجه برای این کار پیش
 بینی شده فقط برای اعتبار است که این
 مملکت هنوز استطاعت مخارج مفید و
 مخارج بهره برداری را ندارد والا اگر امید
 داشت این یکی از مخارجی بود که می شد
 هرقدر مابقی در اطراف و کناف عالم
 برای اقتصادیات خودمان پرویا کاندو تبلیغ
 کنیم بهمان اندازه عایدات مملکت ما ترویج
 و ثروت مملکت ما بیشتر میشود **یکی** از
 بزرگترین بدبختی هائی که ما داریم این
 است که عایدات ما در دنیا شناخته نیست
 و باید ما یک مأمورین خاص داشته باشیم و
 اشخاصی داشته باشیم که رابط باشد و
 وسیله تبادل بین ممالک دیگر و ایران تهیه
 کنند این ماخذیکه این جا نوشته شده برای
 همین قسم مخارج است که تسهیل نماید
 تجارت مملکت را توسعه بدهد و رابط ممالک
 را با ممالک دیگر و برای این منابع زیرزمینی
 ما را از قبیل معادن و غیره اگر لازم است
 اعلاناتی انتشار بدهند و اقداماتی بکنند که
 مردم بشناسند و بدانند و تشویق شوند و بیایند

اینجا هم خودشان استفاده کنند و هم ما
 استفاده کنیم همانطور که عرض کردم این
 مبلغ برای این مصرف کم است و خیلی ما
 متأسف هستیم که در کمیسیون بودجه بیش
 از این نتوانستیم به مجلس پیشنهاد نمائیم و
 امیدواریم در سال آتی و سایل بما اجازه
 بدهد که بیش از اینها صرف این کار
 بکنیم .
 (جمعی گفتند مذاکرات کافی
 است) .
رئیس - رأی گرفته میشود به این
 جز و به مبلغ بیست و پنج هزار تومان آقایانی
 که تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (جمعی کثیر قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - قسمت
 بیستم .
 (بشرح آتی قرائت شد)
 مستشاران امریکائی - صد و هفتاد هزار
 و پانصد تومان ۱۷۰۰۰۰
رئیس - آقای رفعت الدوله
 (اجازه)
رفعت الدوله - بنده از آقای وزیر
 مالیه - سؤال میکنم راجع بدوازده نفر مستشاران
 امریکائی که مجلس تصویب کرده بود
 برای اداره مالیه از امریکا بیایند میخواستیم
 به بینم هر دوازده نفر آمدند یا نه ؟ چهار نفر
 بنا بود برای چهار ایالت ایران اعزام شوند
 فقط یک نفر به آذربایجان رفته است چه علت
 دارد بسیار جاها نمی روند این را توضیح
 بدهید .
معاون وزارت مالیه - اغلب
 مستشاران وارد شده اند یکی دو نفرشان هم
 میرسند - یک نفر به ایالت آذربایجان و یک
 نفر بخراسان فرستاده شده و اگر برای
 نقاط دیگر هم لازم شود در موقع ضرورت
 اعزام خواهند شد .
 (جمعی گفتند مذاکرات کافی
 است) .
رئیس - رأی گرفته می شود به
 قسمت بیستم بمبلغ یکصد و هشتاد هزار
 پانصد تومان آقایانی که تصویب میکنند
 قیام فرمایند .
 (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . باید برای گرفته
 شود بماده اول لایحه ولی باز باید نسبتش
 ذکر شود

شیخ الاسلام - اختصار نظام نامه
 دارم .
رئیس - اختصار قانونی است ؟ یا
 نظامنامه ؟
شیخ الاسلام - درست بلد نیستم
رئیس - پس وقتیکه یاد گرفتید آن
 وقت بفرمائید . در جمع کل پیشنهاد که برای
 دادید باید بودجه وزارت جنگ چون بودجه
 جز مملکتی است ضمیمه شود ولی چون بودجه
 مجلس هنوز رأی داده نشده ۳۴۵ هزار

۴۱۲ تومان از این ماده موضوع خواهد
 شد .
 (آقای امیر ناصر ماده اول را با جمع
 کل افلام بتفصیل ذیل قرائت نمودند)
 ماده اول - مجلس شورای ملی اعتبارات
 ذیل را که عبارت از مبلغ ۲۲ میلیون و
 ۵۹۲ هزار و ۴۴۰ تومان است برای
 مخارج مملکتی سه ماله تنگ و ذیل تصویب
 می نماید .

رئیس - رأی میگیریم باین ماده
حائری زاده - بنده در کلیات
 عرضی دارم
رئیس - ماده کلیات ندارد
حائری زاده - ماده ۱۹ - جزو
 دارد باید در کلیات آن مذاکره نمود
رئیس - مقصود از کلیات چه چیز
 است ؟

حائری زاده - ممکن است این ۱۹
 جزو یک نواقصی داشته باشد وقتیکه در
 کلیات مذاکره شود ممکن است رفع
 آن نقص بشود و در نظامنامه هم این طور
 تصریح میکند
رئیس - بفرمائید در کجای نظام-
 نامه است
حائری زاده - در یک ماده مینویسد
 وقتیکه مباحثات لایحه بطور کلی ختم شد
 باید مواد آن لایحه یک یک مباحثه شود
 در جای دیگر میگوید . در صورتیکه
 در جزء جزء ماده رأی گرفته شود پس از
 آنکه در جزء آخر آن رأی گرفته شد
 مجدداً باید در مجموع قسمتها یک قبول
 شده است رأی گرفته شود

رئیس - آن ایرادیکه اول فرمودید
 وارد نیست برای اینکه پس از آنکه در
 مواد یک لایحه رأی گرفته شده باشد در کلیات
 مذاکره شود و این قسمتها یک رأی گرفته
 شد اجزاء ماده اول بود نه مواد .
 ایراد دوم هم وارد نیست برای این
 که در تمام اجزاء یک ماده که رأی گرفته
 شود باید بمجموع آن ماده رأی گرفته شود
 ما هم در اجزاء رأی گرفته ایم و حالا می-
 خواهیم ماده رأی بگیریم .
 حالا رأی گرفته می شود بماده اول
 آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
 (اکثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . ماده دوم
 (بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - میزان مسابانه حقوق
 مستخدمین هر یک ازوزارتخانهها باستثنای
 وزارت مالیه از یکدوازدهم اعتبار مخصه
 برای حقوق نباید تجاوز کند . وزارت جنگ
 مجاز خواهد بود که در ماه اول هر ماهی
 (۸۱۶۶۶) تومان مصرف نماید
مخبر - این قسمت تانی باید حذف
 شود چون در شب در ضمن ماده خاصی که
 برای وزارت جنگ نوشته شده تکلیف بودجه
 وزارت جنگ معلوم شد .

بنا علی هذا قسمت اخیر که مربوط
 بوزارت جنگ است باید حذف شود چون
 دیشب در آن رای داده شد
 رئیس - آقای شیخ الاسلامی (اجازه)
 شیخ الاسلام این ترتیبی را که حضرت
 والا پیشنهاد کردند ماده دوم را باید
 بخوانند تا بفهمیم
 رئیس همین قسمتی که خوانده شده ماده
 دوم است اگر صحبتی دارید بفرمائید
 شیخ الاسلام - عرض بنده راجع
 باین استثناء است آنچه از این ماده فهمیده
 میشود این است که اعتباراتی که مجلس
 شورایی بوزارتخانها برای حقوق داده
 است باید دوازده قسمت شود و هر برچی
 یک قسمت را بپردازند این که وزارت مالیه از
 این حکم مستثنی است یعنی چه؟ یعنی اگر
 وزارت مالیه خواست تمام اعتبارات خود را
 که سه میلیون و کسری است بردارد مختار
 است و بنده معنی این استثنا را نفهمیدم
 خوب است یک توضیحی بدهند تا بنده بفهمم
 مخبر - البته بنده تصدیق میکنم که
 این ماده در بادی امر قدری بنظر مشکل
 می آید ولی اگر درست تأمل بفرمائید
 تصدیق خواهید فرمود که این ماده بسیار
 برای وزارت مالیه لازم است
 وزارتخانه های دیگر چون یک تشکیلات
 مرتبی دارند و مطابق همان تشکیلات خوب
 باید بود تا آخر سال باقی بمانند و اشکالی
 برای آنها نیست که از اول معین کنند که
 بودجه سال روی چه اصلی تقسیم می شود
 مسلم است اگر باین ترتیبی که برای وزارت
 مالیه مقرر شده برای آنها هم مقرر شود
 ممکن است از آن حدود تجاوز کرده و
 بالاخره موجب ضرر شود ولی وزارت مالیه
 یک طوری است که پس از آمدن رئیس
 کل مالیه و مطالعاتی که ایشان در تشکیلات
 مالیه کرده اند در حقیقت یک وزارتخانه ای
 است که در حین تشکیل است و هنوز بآن
 صورت قطعی خودش در نیامده ممکن است
 تا سه ماه چهار ماه و پنج ماه دیگر تصمیمات
 قطعی راجع به تشکیلات گرفته نشود باین
 ملاحظه اگر ما قیده بگیریم که یک دوازدهم
 این اعتبار را بدهیم بگرم و خرج کنند
 ممکن بود کاملاً تطبیق نکند با عملیاتی که
 میخواهند در وزارتخانه بکنند و یک عایقی
 برای اصلاحات وزارت مالیه بشود و در همین
 زمینه در کمیسیون بودجه مذاکرات مفصلی
 شد و رئیس مالیه و وزیر مالیه هم تشریف
 داشتند و توضیحات زیادی در این خصوص
 داده شد بالاخره کمیسیون بطور موافقت با
 نظر دولت این تصمیم را گرفته است و گمان
 میکنم صلاح هم همین باشد که آقایان هم
 این را تصدیق بفرمایند و این آزادی را
 بر رئیس کل مالیه اجازه بدهند تا بتوانند
 نظریاتی که در اصلاحات اداری و تشکیلات
 مالیه دارد بعمل بیاورند
 (گفتند مذاکرات کافی است)
 آقای سید یعقوب بنده یک کلمه

عرض دارم
 رئیس گویا جناب عالی تنها هستید
 آقای سید یعقوب موافق خیلی دارم
 رئیس - پس رأی میکنیم به کفایت
 مذاکرات آقایانی که مذاکرات کافی
 میدانند قیام فرمایند
 (اغلب نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس اکثریت است پیشنهاد آقای
 تدین قرائت میشود
 (بمضمون ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم که بجای عبارت اول
 ماده دوم (میزان ماهیانه حقوق مستخدمین)
 عبارت ذیل نوشته شود
 ماده دوم - میزان مخارج ماهیانه
 الی آخر (سید محمد تدین)
 رئیس آقای تدین
 (اجازه)
 تدین - اینجا نوشته شده است میزان
 ماهیانه حقوق مستخدمین هر یک از وزارت
 خانهها در صورتی که مقصود مخارج هر
 وزارتخانه است هر چه باشد وزارت خانه
 مخارج دیگری دارد غیر از حقوق مستخدمین
 مثل ملزومات و غیره مخصوصاً مخارج
 دیگری از قبیل اثاثیه مدارس و غیره دارد
 و اگر این عبارت باشد (میزان حقوق
 مستخدمین) سایر مخارج موضوع میشود
 بنابراین بنده پیشنهاد کردم که نوشته شود
 میزان حقوق و مخارج ماهیانه هر یک از
 وزارتخانه ها در حدود همین اعتبار مصوبه
 به عبارت اخیری وزارت معارف که هشتصد
 هزار تومان اعتبار دارد در هر ماه باید یک
 دوازدهم صرف کند و حقوق مستخدمین
 باشد و خواه سایر مخارج
 مخبر - مقصود کمیسیون و آقای
 تدین یکی است ولی نمیدانم چرا این
 عبارت را کافی میدانند مخصوصاً تعدد شده
 است که این یک دوازدهم مخصوص حقوق
 باشد زیرا سایر مصارف و مخارج را همانطور
 که گفتیم نمیشود بیک دوازدهم انحصار داد
 مثلا یک مخارجی برای سوخت زمستان
 است نمیشود گفت یک دوازدهم قسمت
 سوخت زمستان را هر ماه بگیرند و ذغال
 خریداری نمایند
 یک مخارجی هم هست برای ملبوس
 که آن قسمتهم مربوط بحقوق مستخدمین
 نیست و باید موقعش لباس بآنها بدهند بنا
 بر این یک دوازدهم راجع بحقوق مستخدمین
 باین جهت نوشته شده میزان ماهیانه حقوق
 مستخدمین هر یک از وزارتخانهها در هر
 صورت تصور میکنم مقصود آقای تدین همین
 باشد ولی اگر عبارت را نارسا میدانند آنها
 مطالبی است و اگر مقصود دیگری دارند
 بفرمایند توضیح بدهند تا ملتفت شوم
 وزیر امور خارجه - مقصود آقای
 تدین غیر از معنی این عبارت گمان نمیکند
 باشد برای اینکه مخارج وزارت خانهها و
 قسم است یکی حقوقی است که به اعضاء

داده میشود یکی هم مخارجی است که از
 قبیل سوخت و غیره داده میشود در این
 ماده گفته میشود که آن قسمت از مخارج
 وزارتخانه ها که بصرف حقوق اعضاء
 میرسد آن قسمتها باید دوازدهم قسمت نمود
 و هر ماهی یک جزء آنرا صرف کرد مثلا
 وقتی بفرمایند هشتصد هزار تومان وزارت
 خارجه اعتبار داده شد ششصد هزار
 تومان بصرف حقوق اعضاء میرسد و
 دو صد هزار تومان دیگرش برای مصارف
 سوخت و غیره معین شده و آن دو صد هزار
 تومان را کنار میگذازند و آن ششصد هزار
 تومان را دوازدهم قسمت میکنند و هر قسمت
 پنجاه هزار تومان میشود که در هر ماه باید
 پنجاه هزار تومان داده شود و اگر درست
 توجه بفرمائید این عبارت این معنی را
 میرساند و غیر از این مشکل است که عبارت
 دیگری ادا شود و یا نوشته شود برای اینکه
 نباید میزان ماهیانه حقوق مستخدمین هر یک
 از وزارتخانهها از یک دوازدهم اعتبار مختصه
 خود تجاوز کند
 رئیس - چند دقیقه تنفس داده
 می شود
 (در این موقع جلسه برای تنفس
 تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً
 تشکیل گردید)
 رئیس باید رأی گرفته شود بقابل
 توجه بودن پیشنهاد آقای تدین دومرتبه
 قرائت میشود
 (مجدداً قرائت شد)
 پیشنهاد می کنم بجای عبارت اول
 ماده دوم (میزان ماهیانه حقوق مستخدمین)
 عبارت ذیل نوشته شود
 ماده دوم - میزان مخارج ماهیانه
 الی آخر
 (سید محمد تدین)
 رئیس آقایان که این پیشنهاد
 را قابل توجه میدانند قیام فرمایند
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس قابل توجه نشد پیشنهاد
 آقای آقاسید یعقوب قرائت میشود
 (بمضمون ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که از ماده دوم
 وزارت معارف هم استثناء شود
 رئیس (یعقوب الموسوی)
 (اجازه)
 آقاسید یعقوب - چون جوابی که
 آقای مخبر به آقای تدین دادند بنده را
 قانع نکرد اینست که عرایض خود معارف
 میکنم بنده نفهمیدم که خصوصیت وزارت
 مالیه مابین وزارت خانهها چیست که او را
 استثناء کرده اند
 اظهار میدارند که چون وزارت مالیه
 تشکیلات ندارد از این جهت مستثنی شده
 بنده عرض میکنم تمام وزارتخانهها مثل هم
 است اگر بنا باشد وزارت مالیه استثناء

شود وزارت معارف هم که ماهه
 باو هستیم باید استثناء نمود و اگر
 شب گذشته شاهزاده نصرت الدوله
 جنک را استثناء کردند بگانه نظر ما
 بود که سر باز گزینند تا با آنها
 فداکاری مشغول خدمت باشد و از این
 نقطه نظر ممکن است ما قبول کنیم
 هیچیک از وزارتخانهها باهم تفاوتی ندارند
 و تمام سروه یک کرباس هستند و دلیل
 ندارد که وزارت مالیه را استثناء کنیم
 باید تمام وزارت خانهها هم مساوی باشند
 زیرا استثناء کردن مخالف با قانون است
 برای اینکه قانون امری است کلی و منطبق
 بر تمام افراد استثنای در قانون تناقض است
 بنابراین بنده عرض میکنم تمام وزارت
 خانه ها را باید در یک عرض نگاه کرد
 و هر حکمی که برای وزارت مالیه است
 برای فوائده عامه هم همان حکم است
 نزد دولت و ماهه وزارت خانهها را
 استثناء میکنند
 معاون وزارت مالیه - بنده مستخدم دولت
 استثنای وزارت مالیه در این قانون
 بودجه این قدرها قابل مذاکره نمیدانم
 جهت اینکه بخوبی میدانم که بنده باید کلی و نسبت
 به معنای عمده به منزله یک کارخانه فرض
 که بیاید تهیه لوازم برای سایر وزارت
 ها بکند وزارت مالیه نه تنها باید عوارض
 مملکتی را جمع نماید برای احتیاج بطوری
 بلکه یک قسمت از کارهای داخلی وزارت
 خانهها که عوائد دارند باید مرتب کند
 برای هر چه در کار وزارت مالیه نظر
 شود ممکن است عوائد دولت کسر شود
 وزارت مالیه علی العجله مشغول بحقوق
 تشکیلاتی است که با آن تشکیلات
 است عوائد را بیشتر بتواند وصول کند
 مخارج بیشتر بتواند تقلیل کند و انتظام
 اداری که باید آن سنوات بعد را
 کند بهتر بتواند برقرار کند و تمام
 کارها یک انقلابی در تشکیلات مالیه
 آورد و بسا میشود در یک برج
 خرج شود و در یک برج کمتر
 موقعی که آثار انتظامات کاملاً در آن
 برقرار شود این است وزارت مالیه از
 نظر اینکه در عداد سایر وزارتخانهها
 حرفی نیست و این مسئله ایست مسلم
 خیلی هم بنده مخصوصاً تقدیر میکنم
 نظر آقایان نمایندگان را که تساوی
 قائل هستند
 ولی این مسئله افشاندن بفرست و برداشتن
 حاصل
 وزارت مالیه یک وزارت خانه
 که به نشینند و دیگری با پول بدهند
 معارف باید تأمل نماید که یک وزارت
 خانه دیگری هوائد مملکتی را جمع
 و باو حصه بدهد تا برای تمام معارف
 کند
 وزارت مالیه تخصیص داده شده فقط در
 وزارت مالیه باید پول دریاورد

یک مخارجی یک موقعی برای تشکیلات
 و تنظیمات مالیه لازم بدانند و نتوانند خرج
 کنند و دستشان بسته بشود مثلا وزارت خارجه
 و معارف و سایر وزارتخانهها با ارسال تمام
 یک رویه داشته اند و امسال هم همان رویه
 را خواهند داشت و هیچکدام در نظر ندارند
 تشکیلات خود را تغییر کلی بدهند گرچه
 شاید محتاج باشند تغییرات جزئی بدهند
 ولی تغییر کلی نیست تا مقتضی این باشد که
 بآنها اجازه داده شود بکلی مطلق العنان
 باشند ولی اینکه پیشنهاد شده است وزارت
 مالیه مستثنی باشد از این نقطه نظر نیست
 که رعایتی نسبت بمالیه شده باشد تا بخواهیم
 آن رعایت را بمعارف هم بکنیم بلکه از این
 نقطه نظر است اشخاصیکه آمده اند و می
 خواهند اقداماتی بکنند تا اندازه دستشان
 در حدود خرج کردن باشد و مقید نباشند
 تا بتوانند اصلاحاتی که در نظر دارند انجام
 دهند
 رئیس آقایانیکه این پیشنهاد را
 قابل توجه میدانند قیام فرمایند
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس در شد پیشنهاد آقای آقا
 سیدفاضل قرائت میشود
 (شرح ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که این عبارت بعد
 از حقوق مستخدمین اضافه شود (و مصارفیکه
 بطریق ماهانه باید صرف شود)
 سیدفاضل کاشانی
 رئیس آقای آقاسید فاضل
 (اجازه)
 آقا سید فاضل - بنده چون دیدم
 مخالفتی بین نظریه کمیسیون بودجه و
 مجلس از قراری که آقای مخبر
 فرمودند نیست و مصارف ماهیانه خود را
 تمام وزارتخانهها با استثناء وزارت مالیه
 می توانند بگیرند ولی این مخصوص حقوق
 مستخدمین نیست بلکه حقیقتاً مصارف
 دیگر است غیر از حقوق مستخدمین که به
 طریق ماهیانه گرفته میشود مثلا کرایه
 خانه بعضی از شعب معارف و شعب هدایه و
 آبونمان تلفن و این عبارت وافی بمقصود
 نیست بنده پیشنهاد کردم کلیه مصارف
 چه از حقوق مستخدمین و چه غیر آن که
 بطریق ماهیانه گرفته میشود یک دوازدهم
 آن را هر وزارتخانه میتواند در حدود بودجه
 اعتباری بگیرد
 رئیس - رأی میکنیم
 آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجهی
 دانند قیام فرمایند
 کمی برخاستند
 رئیس قابل توجه نشد پیشنهاد آقای
 معتدل السلطنه
 معتمد السلطنه - راجع به ماده
 سوم است
 رئیس - پس رأی میکنیم باده
 دوم آقایانیکه تصویب می کنند قیام
 فرمایند

یک مخارجی یک موقعی برای تشکیلات
 و تنظیمات مالیه لازم بدانند و نتوانند خرج
 کنند و دستشان بسته بشود مثلا وزارت خارجه
 و معارف و سایر وزارتخانهها با ارسال تمام
 یک رویه داشته اند و امسال هم همان رویه
 را خواهند داشت و هیچکدام در نظر ندارند
 تشکیلات خود را تغییر کلی بدهند گرچه
 شاید محتاج باشند تغییرات جزئی بدهند
 ولی تغییر کلی نیست تا مقتضی این باشد که
 بآنها اجازه داده شود بکلی مطلق العنان
 باشند ولی اینکه پیشنهاد شده است وزارت
 مالیه مستثنی باشد از این نقطه نظر نیست
 که رعایتی نسبت بمالیه شده باشد تا بخواهیم
 آن رعایت را بمعارف هم بکنیم بلکه از این
 نقطه نظر است اشخاصیکه آمده اند و می
 خواهند اقداماتی بکنند تا اندازه دستشان
 در حدود خرج کردن باشد و مقید نباشند
 تا بتوانند اصلاحاتی که در نظر دارند انجام
 دهند
 رئیس آقایانیکه این پیشنهاد را
 قابل توجه میدانند قیام فرمایند
 (عده قلیلی قیام نمودند)
 رئیس در شد پیشنهاد آقای آقا
 سیدفاضل قرائت میشود
 (شرح ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که این عبارت بعد
 از حقوق مستخدمین اضافه شود (و مصارفیکه
 بطریق ماهانه باید صرف شود)
 سیدفاضل کاشانی
 رئیس آقای آقاسید فاضل
 (اجازه)
 آقا سید فاضل - بنده چون دیدم
 مخالفتی بین نظریه کمیسیون بودجه و
 مجلس از قراری که آقای مخبر
 فرمودند نیست و مصارف ماهیانه خود را
 تمام وزارتخانهها با استثناء وزارت مالیه
 می توانند بگیرند ولی این مخصوص حقوق
 مستخدمین نیست بلکه حقیقتاً مصارف
 دیگر است غیر از حقوق مستخدمین که به
 طریق ماهیانه گرفته میشود مثلا کرایه
 خانه بعضی از شعب معارف و شعب هدایه و
 آبونمان تلفن و این عبارت وافی بمقصود
 نیست بنده پیشنهاد کردم کلیه مصارف
 چه از حقوق مستخدمین و چه غیر آن که
 بطریق ماهیانه گرفته میشود یک دوازدهم
 آن را هر وزارتخانه میتواند در حدود بودجه
 اعتباری بگیرد
 رئیس - رأی میکنیم
 آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجهی
 دانند قیام فرمایند
 کمی برخاستند
 رئیس قابل توجه نشد پیشنهاد آقای
 معتدل السلطنه
 معتمد السلطنه - راجع به ماده
 سوم است
 رئیس - پس رأی میکنیم باده
 دوم آقایانیکه تصویب می کنند قیام
 فرمایند

(اکثر برخاستند)
 رئیس - تصویب شد بقیه میماند برای
 جلسه بعد
 جلسه آینده شب یکشنبه دو ساعت و نیم
 از شب گذشته دستور هم بقیه شور در بودجه
 مجلس و وزارت خارجه بابت ایت نبل و
 راپرت کمیسیون بودجه راجع بشورای
 بختیاری
 آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)
 حاج میرزا مرتضی - عرض بنده
 راجع بماده سوم بود
 رئیس آقای آقاسیدفاضل
 (اجازه)
 آقاسیدفاضل - بلی بنده خواستم
 عرض کنم این مسئله راپرت نماینده بحرین
 هر روز جزء دستور است و همه ولایات هم
 مشغول انتخابات هستند تقاضا میکنم مجلس
 موافقت بفرماید در اول جلسه آتی مطرح
 شود
 رئیس - در این باب مخالفی نیست
 (گفته شد خیر)
 رئیس آقای آقامیرزا علی
 آقامیرزا علی کازرونی -
 بنده سؤالی از وزارت خارجه دارم
 رئیس آقای مستشار السلطنه
 (اجازه)
 مستشار السلطنه - بنده خیلی
 متأسف هستم با این تدری که در دو
 موقع بکمیسیون نفت دادم معذک آنچه
 شنیده ام کمیسیون در موضوع مطالعه درین
 امر مسامحه میفرمایند میخواستم سه تمنا
 واستدعای خود را بعرض مجلس برسانم و
 خودم را هم باین مقصود موافق کنم که
 اگر اعضای کمیسیون حاضر نمی شوند به
 مجلس اجازه دهند اعضای کمیسیون را
 تجدید کنند و اعضای جدیدتری برای کمیسیون
 نفت انتخاب شود که زودتر این قضیه
 حل شود
 رئیس آقای نصرت الدوله
 (اجازه)
 نصرت الدوله - وقتی حقیقتاً نگاه
 کنیم خواهیم دید اعتراض آقای مستشار -
 السلطنه وارد نیست زیرا اگر در ۲ هفته
 قبل بواسطه بعضی گرفتاریها جلسات
 کمیسیون نفت تاخیر شده بود یا بعضی از اعضاء
 حاضر نشده بودند ولی در این ۲ هفته بمسک
 در جلسات متوالی مرتباً حاضر میشوند و
 امیدوارم که مخبر بین الشوریین عنقریب به
 مجلس تقدیم شود
 رئیس آقای عماد الملک
 (اجازه)
 عماد الملک بنده میخواستم عرض
 کنم که لایحه میزری برای تأسیس جزد دستور
 بود ولی در دستور قلمی معین نشده
 رئیس آقای تدین
 (اجازه)

بنده عرض میکنم که این
 وزارت فوائده عامه هفت ماه قبل راجع به
 راه آهن جلفای تبریز سؤال کردم و وزیر
 فوائده عامه نه در حکومت سابق و نه در کابینه
 حاضر برای جواب بنده حاضر نشده اند
 و یک امر بالاین اهمیت این طور معوق مانده
 و آقایان وزراء ابتدا معطل توبه قرار
 نمی دهند
 رئیس اداره راه آهن را باین جا
 احضار کرده اند و چند ماه است در اینجا
 سرگردان مانده و کسی از اسئوالی نمی
 کند بینه اصلاحات آن چه طریق است
 و در واقع رئیس راه آهن بلا تکلیف در
 طهران معطل است تا مذاشتم آقایان وزراء
 تذکر داده شود که تا این اندازه مسامحه
 نکنند و قدری بیشتر بسئولات و کلاه
 اهمیت بدهند
 رئیس چیزی به آقایان وزراء نوشته
 خواهد شد
 آقای دست غیب
 (اجازه)
 حاج سید محمد باقر دست غیب
 بنده راجع بلایحه روشنائی میخواستم
 عرض کنم مدتی است همین طور بلا
 تکلیف مانده تقاضا میکنم جزء دستور
 شود
 رئیس آقای حاج میرزا
 عبد الوهاب
 (اجازه)
 حاج میرزا عبدالوهاب - بنده هم
 لایحه میزری را که آقای عبدالملک فرمودند
 می خواستم عرض کنم چون از روش از
 همه بیشتر است خوبست مقدم بدارند
 رئیس آقای ملک الشعراء
 (اجازه)
 ملک الشعراء - عرض بنده هم راجع
 بلایحه روشنائی بود که آقای دست غیب
 فرمودند خوبست آقایان موافقت بفرمایند
 جزد دستور جلسه آتی شود و جمعی که

درس گردانی هستند راحت شوند.
 رئیس - بر حسب اظهاراتی که مکرر اینجا شده اگر راپورتش حاضر بود جزه دستور میشد ولی هنوز راپورت نرسیده است آقای مخبر کمیسیون این جاهستند ؟

نصرت الدوله - بنده مخبر کمیسیون نیستم بواسطه این که از آنجا خارج شدم . آقای اقبال السلطان مخبرند
اقبال السلطان - این چند روز به واسطه تشکیل کمیسیون بودجه جدید و بواسطه اینکه يك عده اعضای کمیسیون بودجه قدیم در کمیسیون بودجه جدید هستند کمیسیون نشد اعضا را خبر کرده اند که برای فردا حاضر شوند و انشاء الله خیرا خواهند داد .

رئیس چند روز قبل به کمیسیون ها رای داده شد ولی فقط يك کمیسیون انتخاب شده است انتخابات کمیسیون عدلیه و بست و تلگراف تمام نشده چون عده کافی نبوده است ۶۲ نفر کمیسیون بست و تلگراف رای داده اند و ۶۴ نفر کمیسیون عدلیه باید تجدید انتخاب بعمل آید اسامی اعضا کمیسیون قوانین مالی که تعیین شده قرائت میشود .

آقای معتمد السلطنه حاج میرزا عبدالوهاب آقای عماد الملک - آقای معتمدالتجار آقای ملک آرائی - حائری زاده - آقای محمد ولی

میرزا . آقای رفعت الدوله . آقای بیان الدوله آقای ناظم الدوله . طباطبائی طهرانی - آقای امیر ناصر . آقای تبیین سثوالی داشتید

قدین - اهمیت هر امری باینست که آثار آن در خارج موجود شود و الا در صورتی که آثار مترتبه بر امری وجود خارجی پیدا نکند طبعا آن امر اهمیت نخواهند یافت و از ابهت و عظمتش کاسته میشود .

یکی از آن امور با اهمیت قوانینی است که در مجلس شورای ملی وضع و تصویب میشود .

اهمیت و عظمت قانون با اجرای آنست والا وقتی قانون وضع شد و اجرا نگردد از اهمیت قانون کاسته میشود و رفته رفته با آن نظر مهمی که مردم بقوانین نگاه می کنند دیگر نگاه نخواهند کرد .
 مصداق این مقدمه در ضمن سثوال بنده از وزیر خارجه راجع بتعویق اجرای قانون تجدید مدت اقامت نمایندگان سیاسی ایران در خارجه بوضوح میرسد .

در شانزدهم حمل سال گذشته این قانون در مجلس وضع شد و مدت اجرای آن نسبت به نمایندگان سیاسی درجه اول ۴ ماه و نسبت بنمایندگان سیاسی درجه دوم بیش از آن قرار

داده شده بنابر این قریب ۸ ماه الی ۹ ماه میکند که اجرای این قانون بتعویق افتاده والبته وزرای مملکت باید بدانند هر قانونی که وضع میشود باید بموقع اجرا بگذارند و اگر در طرز اجراء با مشکلاتی مصادف میشوند بیایند بمجلس شورای ملی آن اشکالات را بگویند اگر لازم شد تغییری در مواد داده شود یا اگر قابل اجراء نبود با ادله ثابت کنند و آن قانون را نسخ نمایند تا از قانونیت خودش بیفتد نه اینکه بمجلس مشکلات را اظهار نکنند و تقاضای تغییر یا تبدیل و یا نسخ و الغای آن را بنمایند و قانون را در طاقچه نسیان گذارند و مدتی بگذرد بنده مطابق اصول حکومت ملی و مشروطیت و قانون اساسی هیچ مقامی را در مملکت سراغ ندارم که قادر باشم اجرای قانونی را توقیف کند و تصور نمیکنم مقاماتی باشد که بخواهند اجرای قانون را بتعویق اندازند بنابر این میخواستم سؤال کنم که علت تعویق اجرای این قانون چیست و در نتیجه عرض میکنم اگر آقای وزیر امور خارجه مشکلاتی در اجرای آن می بیند وظیفه دارند که آن مشکلات را بمرض مجلس برسانند تا مجلس تکلیفی برای آن معین نماید

وزیر امور خارجه - بنده بیانات آقای تدین را تصدیق دارم البتة قانون برای اجراء است و باید اجراء شود همین طور هم که فرمودند در صورتی که در مقام اجرا اشکالاتی پیش آید اگر ممکن است باید رفع کرد والا باید آمد از تقنین تغییرش را خواست وقتی که این دولت بر سر کار آمد سعی بود و هست که قوانین را اجرا کند در این قانون که اجرائش و وظیفه بنده است خود بنده اگر چه اساساً با این قانون موافق هستم ولیکن در مقام اجرا بمشکلاتی برخوردم منجمله اینکه اگر چه در قانون آن وقتی که وضع شد قدری تدریج برای آن قائل شدند شاید اولاهمان اندازه تدریجی که برای آن قائل شده اند بجهت اجراء آن کافی نبوده و بر فرض هم که کافی بوده است بواسطه طول مدت آن موقع هم از دست رفته است و امروز اگر بخواهند این قانون را اجراء کنند تقریباً باید يك مرتبه ما مورین سیاسی ایران تغییر پیدا کنند و يك دسته دیگر بجای آن ها بروند و تصدیق میفرمائید که درین صورت يك اختلالی در کار وزارت خارجه پیدا میشود گذشته از اینکه مخارجی برای دولت تولید میکند ؛ زیرا عده اشخاصی باید بیایند و عده دیگری بروند و تازه دستگام زندگی مرتب نمایند زیرا متأسفانه دولت ایران تا کنون در ممالک خارجه برای سفارت خانه ها و قنصلخانه های خور اثاثیه ترتیب نداده و باید اشخاص تهیه نمایند البتة این ها در بودجه مستلزم مخارجی خواهد بود و این مخارج هم سنگین است و در هر صورت مشکلاتی در اجرای این قانون پیش آمد و بهمین جهت نظر هیئت دولت همان طور که فرمودند اینست که حل مشکلات

را از خود مجلس شورای ملی بخواهند و در صدمه بوده و هستیم و امیدوارم در طرف همین چند روز و شاید در هفته آتی بپیشنهادی بمجلس شورای ملی بکنیم که هم رعایت قانون بشود هم رفع مشکلات آن

رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - مسئله ایست که آقایان اکثر اوقات تکرار میکنند در صورتی که گمان میکنم قدری بی التفاتی میفرمائید و آن اینست که گفته میشود وزراء در جواب سثوالات مسامحه میکنند

(محمد ولی میرزا - صحیح است)

سلیمان میرزا - همین شاهزاده محمد ولی میرزا که الان میفرمایند صحیح است گویا عینکشان وزیر مالیه را نمی بینند که میفرمانند وزراء اطلاع بدهند برای جواب من حاضر شوند

آقا اینجا حاضر هستند اگر باز هم عینکشان نمی بینند درست دقت بفرمائید آقای بهاء الملک حاضرند دیشب هم آقای وزیر فواید عامه اینجا بودند ممکن بود سؤال خود را می فرمودید اگر آن راهم فراموش فرموده اند ممکن است بگوئیم باز حاضر شوند .

محمد ولی میرزا - شما و کیل در تو کیل هستی ؟

سلیمان میرزا - بلی بنده و کیل در تو کیل هستم و حضرت والا هم حق ندارید از این حرفها بزیید و بنده هم حق دارم از دولت دفاع کنم و این حرفها را که معنی و اساسی ندارد تکذیب میکنم .

آقایان وزراء دیشب بودند الان هم آقای وزیر مالیه اینجا هستند سثوالی دارید بفرمائید . این يك مسئله . دیگر اینکه کارهایی که در دوره حکومت سابق میشود اغلب شما تمیل بوزراء مالیه می فرمائید در صورتیکه این را باید در نظر داشت که از چه تاریخ این کابینه تشکیل شده . اگر سؤال حضرت والا راجع به هشت ماه قبل بوده این کابینه باندازه سهم خود مشغول است و چون نزاکت مانع است که يك وقت صحبت میشود آقایان وزراء بگویند که تا چه قسمت را ما مشغول هستیم اینست که بنده توضیح دادم که هر چه از سابق بوده بگردن دولت حاضر نبیند ازند مسئله دیگر راجع به کمیسیون بودجه جدید و قدیم است بنده خواستم از مجلس بیروم تکلیف آن چه چیز است . اگر اتفاقاً دوره وکالت همانطور که در اصلاح قانون انتخابات در نظر گرفته بودند سه یا پنج سال میشد مجلس پنج کمیسیون بودجه پیدا میکرد در صورتیکه به عقیده بنده امروز برای کمیسیون بودجه قدیم موضوعی باقی نمانده و اگر امروز مخارجی باید بشود از عایدات امسال باید باشد و از بودجه پارسال چیزی نمانده باید معلی از بودجه امسال فکر

کرد و اگر این مسئله مرکزیت نیابد عایدات امساله ما هم به بحرانهای اقتصادی سنوات قبل میافتد . ما الان بودجه کل در دست داریم و می بینیم از بودجه قدیم عایداتی نیست و به عقیده بنده بایست مرکزیت پیدا کند قطع نظر از اینکه آقایان در عمل هم ملاحظه می فرمایند که انعقاد کمیسیون بودجه قدیم و جدید با هم ممکن نیست زیرا اعضای این دو کمیسیون با هم مشترکند ۱۰ نفر کمیسیون بودجه جدید تشکیل شود در همان حال کمیسیون بودجه قدیم نمی تواند تشکیل شود و بالعکس و این مطلب اسباب بطوء جریان امور شده است و لساویح معوق میماند .

دوره عمل آن کمیسیون سال قبل بود و تمام شد و هر چه جمع و خرج است راجع به بودجه امسال است اینست که بنده تقاضا میکنم اگر ممکن است این مسئله را بمجلس تمام کند اگر باز هم بکمیسیون بودجه قدیم اختیار خواهند داد خوبست این کار را هم آنها بکنند و کمیسیون جدید موضوع ندارد والا مرکزیت در کمیسیون بودجه جدید نخواهد بود کمیسیون بودجه قدیم رأیی نمی تواند برای مخارج بدهد متلامی - خواستند دوازده هزار تومان برای وزارت خارجه اتومبیل تهیه کنند سال گذشته که این کار را نکردند و باید برگردد ببودجه امسال . آن اعتبار سیصد هزار تومانی که برای کوه رنک داده شده پارسال که ندادند و اگر باید بدهند از بودجه امسال باید بدهند والا هیچوقت موفق نمی شویم که بودجه خود را کاملاً مرتب کنیم . هر چند که راجع ببودجه برای امسال يك قدم بزرگی جلو رفته ایم که در يك صفحه جمع و خرج را می بینم مرتب و تقدیم شده اگر بخواهیم باز هم جلو برویم مرکزیت لازم است والا اگر بخواهیم بدون اینکه جمع مملکت را در نظر بگیریم خرجهایی تصویب کنیم گرفتار همان بحرانهای مالیه میشویم که انصافاً برای هر مملکتی اسباب وحشت است . ما که لاینقطع فریاد میزنیم باید بودجه معارف را امسال ده ملیون کنیم این به عقیده بنده خدمت به معارف نیست زیرا وقتی پول نداشتیم این مدارس امروز هم معطل میمانند و بچه ها درس نمی خوانند . از برای جلو گیری این کار غیر از اینکه بودجه مرکزیت پیدا کند راه دیگری نیست دیگر بسته به نظر مجلس است .

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)
ارباب کیخسرو - بنده عرضی نداشتم .
رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)
آقاسید یعقوب - بنده راجع به آن مسئله که آقای مستشار السلطنه فرمودند خواستم عرض کنم بی مرحمتی و بی لطفی

کردند اگر چه آقای مخبر کمیسیون نفت جواب دادند ولی اعضای این کمیسیون جدیدترین اشخاص هستند چرا حمايت آنها را بدر بندید .
 مستشار السلطنه - وقتی راپورت را دیدم تصدیق میکنم .
رئیس - آقای شیخ الاسلام (اجازه)
شیخ الاسلام - بنده عرضی ندارم
رئیس - آقای پور رضا (اجازه)
پور رضا - بنده سثوالی از وزیر مالیه داشتم .
رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)
نصرت الدوله - بنده راجع به کمیسیون بودجه قدیم که حضرت والا اظهار فرمودند می خواستم توضیحی بدهم اگر چه عضو آن کمیسیون نیستم (چون در کمیسیون دیگری انتخاب شده و از آنجا استعفا کرده ام) ولی اعتراضات شاهزاده سلیمان میرزا به کمیسیون قدیم وارد نیست و آن روزی که مجلس به اکثریت رأی دادند آن را باید محترم شمرد و حضرت والا در این اظهارات آن را محترم نشمردند و این صحیح نیست باید ببینیم آن روزیکه مجلس اختیاراتی برای تمدید دوره کمیسیون قدیم داد برای چه بود و بچه عبارتی چه موضوع و از روی چه اساسی این اختیارات را داده اگر آن اختیارات غلط بوده است و آن روز مجلس کار غلطی کرده است . امروز میشود پیشنهاد کرد و از مجلس نسخ آنرا خواست ولی نمی توان اعتراض کرد . آن روز مجلس رأی داد و مخارجی که راجع بابت ثبل باشد باید در آن کمیسیون مطرح شود باین ملاحظه اگر دوره مجلس پنج سال هم طول بکشد مطابق آن رأی که تطبیق بانظامنامه هم میکنند آن کمیسیون باقی خواهد بود و مدت آن محدود به هیچ وقتی نیست .

رئیس - آقای شیخ الاسلام ملایری چون مریض دارند و اطباء تجویز کرده اند که از شهر خارج شوند اجازه یکماه از تاریخ ۱۵ شهر رمضان الی ۱۵ شوال خواسته اند کمیسیون هم تصویب کرده حالا باید مجلس تصویب کند آقایانی که اجازه مرخصی ایشان را تصویب می نمایند قیام فرمایند .

رئیس - آقای شیخ الاسلام (اجازه)
 شیخ الاسلام - بنده عرضی ندارم
 رئیس - آقای پور رضا (اجازه)
 پور رضا - بنده سثوالی از وزیر مالیه داشتم .
 رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)
 نصرت الدوله - بنده راجع به کمیسیون بودجه قدیم که حضرت والا اظهار فرمودند می خواستم توضیحی بدهم اگر چه عضو آن کمیسیون نیستم (چون در کمیسیون دیگری انتخاب شده و از آنجا استعفا کرده ام) ولی اعتراضات شاهزاده سلیمان میرزا به کمیسیون قدیم وارد نیست و آن روزی که مجلس به اکثریت رأی دادند آن را باید محترم شمرد و حضرت والا در این اظهارات آن را محترم نشمردند و این صحیح نیست باید ببینیم آن روزیکه مجلس اختیاراتی برای تمدید دوره کمیسیون قدیم داد برای چه بود و بچه عبارتی چه موضوع و از روی چه اساسی این اختیارات را داده اگر آن اختیارات غلط بوده است و آن روز مجلس کار غلطی کرده است . امروز میشود پیشنهاد کرد و از مجلس نسخ آنرا خواست ولی نمی توان اعتراض کرد . آن روز مجلس رأی داد و مخارجی که راجع بابت ثبل باشد باید در آن کمیسیون مطرح شود باین ملاحظه اگر دوره مجلس پنج سال هم طول بکشد مطابق آن رأی که تطبیق بانظامنامه هم میکنند آن کمیسیون باقی خواهد بود و مدت آن محدود به هیچ وقتی نیست .

رئیس - آقای شیخ الاسلام ملایری چون مریض دارند و اطباء تجویز کرده اند که از شهر خارج شوند اجازه یکماه از تاریخ ۱۵ شهر رمضان الی ۱۵ شوال خواسته اند کمیسیون هم تصویب کرده حالا باید مجلس تصویب کند آقایانی که اجازه مرخصی ایشان را تصویب می نمایند قیام فرمایند .